

eua esquerra
unida i
alternativa

UN FUTUR EN COMÚ

Conferència Política

17 de març, Auditori Barradas
(Rbla. Just Oliveras, 56. L'Hospitalet)

1998-2018 #EUiA20anys

EsquerraUnidaAlternativa

EUiA_cat

www.euia.cat

LES IDEES NO VIUEN SENSE ORGANITZACIÓ: CONSOLIDAR I ARRELAR L'APOSTA ESTRATÈGICA D'EUiA PER CATALUNYA EN COMÚ

Aquest mes d'Abril, Catalunya en Comú farà una assemblea nacional per definir el seu model organitzatiu, mètodes de funcionament intern, i mètodes d'elecció de càrrecs i candidatures electorals, que caldrà plasmar estatutàriament. En aquesta Conferència Política Nacional d'EUiA volem fer una aportació col·lectiva a aquest debat, des de l'experiència i els valors propis, i les tesis aprovades per la 7a Assemblea d'EUiA ja es van referir a aquest objectiu en els següents termes:

"El trànsit de les candidatures electorals confluents a un nou subjecte polític català en comú requereix de paciència i generositat, i de reconeixement mutu i respecte al que cada persona i col·lectiu aporta. I en cas de desacord, calen mètodes democràtics i transparents per resoldre les legítimes diferències en positiu. El nou subjecte requerirà d'arrelament social i territorial, i per això, caldrà estendre'l a nivell local per pobles i ciutats, i a nivell sectorial, connectant amb entitats, lluites socials i experiències de gestió alternativa de la vida quotidiana, sent part de la mobilització social que empeny els canvis des de baix.

EUiA està compromesa al màxim en la construcció d'aquest nou subjecte polític català en comú, aportant el millor de si mateixa, el seu activisme, les seves idees i valors, i una llarga trajectòria en totes les lluites populars, especialment de les classes treballadores i el moviment obrer per la seva emancipació, el fil roig de la nostra història. I volem construir-ho amb totes les persones i actors polítics que ja han participat de les experiències fetes, que aporten un bagatge i uns aprenentatges compartits molt útils per seguir creixent i consolidant aquest espai, i incorporant a d'altres que s'hi vulguin sumar, si estan d'acord amb aquestes idees, valors, i amb la necessitat d'un nou instrument unitari.

La nostra experiència organitzativa, no només en el terreny polític, si no també impulsant el moviment obrer, el moviment veïnal, el moviment estudiantil, entre altres, pot ser una gran aportació a la construcció i vertebració del nou espai, sempre amb esperit propositiu i nodrint de contingut polític les discussions organitzatives que, sense el mateix, poden esdevenir discussions metodològiques que, amb bona intenció i amb l'ànim d'innovar, acabin en realitat limitant la participació i la pluralitat del nou subjecte polític en construcció."

Aquesta assemblea d'abril serà un primer pas en la definició del model organitzatiu de Catalunya en Comú, en transició encara cap a una estructura definitiva on s'integrin totes les persones i les organitzacions polítiques que, com EUiA, continuen existint i aportant de manera col·lectiva sense dissoldre's, com també va aprovar la 7a Assemblea d'EUiA per l'actual període.

Les experiències de construcció de les noves realitats polítiques no han estat exemptes de mancances i errors dels quals s'ha de fer autocrítica per no tornar a repetir-los. De fet, un dels objectius del debat organitzatiu és precisament dotar-nos de mètodes i espais de decisió per evitar-ho. El propi desenvolupament de Catalunya en Comú en aquest últim any, ha constatat que els processos unitaris necessitaran de temps més llargs d'implementació que els inicialment previsibles en un pla exclusivament teòric, i per tant, que el paper de

les actuals organitzacions polítiques existents, com EUiA, continua sent imprescindible per acompanyar amb garanties aquesta construcció unitària, sense perdre cap actiu en el camí.

Una EUiA amb bases actives i un fort debat col·lectiu és la millor garantia de la construcció des de baix de Catalunya en Comú, integrant sense exclusions persones i organitzacions en un projecte plural que vol anar més enllà de les realitats preexistents.

Així mateix, EUiA mantindrà la seva relació amb Izquierda Unida en el marc fraternal i estatutari propi de la nostra història i projecte federal compartit, imprescindibles per a què el fil roig de les esquerres que representem sigui present en els nous subjectes polítics, que són política estratègica aprovada tant a la 7a Assemblea d'EUiA com a l'11a Assemblea Federal d'IU.

Noves realitats com Catalunya en Comú, ja avui, tenen relació amb els referents estatals (IU i Podemos, bàsicament) a través d'espais institucionals compartits com Unidos Podemos, que hauran de desenvolupar-se també en la seva vessant política i que, com recollia el propi ideari de Catalunya en Comú, són fonamentals per desenvolupar un projecte de sobirania compartides lliurement en un marc plurinacional dels pobles de l'Estat espanyol.

D'altra banda, s'ha de tenir present en el debat organitzatiu la interpel·lació constant de la societat cap a les forces polítiques perquè obrin les seves estructures a la deliberació i participació ciutadana, i per tant, el debat organitzatiu no pot separar un millor funcionament intern o d'adequació de les organitzacions preexistents en el nou subjecte polític, del repte que li planteja la ciutadania per obrir les organitzacions polítiques a la ciutadania com a part essencial d'una societat democràtica moderna.

Volem una Catalunya en Comú àmplia, oberta i amable, que sigui capaç d'engrescar a milers de persones que volen una alternativa de canvi real per Catalunya, i que avui no participen de les forces polítiques confluents ni de l'actual organització. Sense incorporar, de moltes maneres, a molta més gent en aquest projecte, serà més difícil assolir els objectius polítics que tenim en el nostre ideari, i per tant, aquesta visió cap a fora ha d'estar present en el debat organitzatiu.

1- UNA ESTRUCTURA AMB CAPACITAT D'ACOLLIR TOTES LES FORMES DE FER POLÍTICA

El repte de donar cos organitzatiu a Catalunya en Comú comença per establir de quina manera qualsevol persona es vincula a aquest espai polític, en quin grau ho pot fer, i en quines unitats pot participar de les deliberacions i decisions del subjecte polític.

En l'experiència organitzativa de l'esquerra transformadora, ha estat present majoritàriament la figura de l'afiliat/da o militant de base, amb compromís fort amb l'organització i plens drets actius i passius per qualsevol càrrec intern o públic, i amb un status superior al de la persona amiga o simpatitzant, a la qual s'ha anat incorporant als àmbits de decisió, especialment pel que fa a l'elaboració de les llistes i els programes electorals, però normalment no a les decisions orgàniques de caràcter intern. Les formacions polítiques de nova creació, en canvi, han optat per fer comunitats obertes en base a registres on-line, sense diferenciacions de status i amb participació a totes les decisions. Vistes les experiències i els pros i contres de cada modalitat, una opció mixta

que incorpori els dos elements, un compromís més estable per qui vol participar de la vida organitzativa, i un registre obert per les decisions més públiques com l'elaboració programàtica o la votació de les llistes electorals, podria tenir un major consens que qualsevol dels dos extrems.

En aquest sentit, apostem per un cens transparent, verificable, que sigui reflex de la realitat organitzativa territorial i sectorial, i que permeti la participació telemàtica i presencial en tot tipus de processos d'elecció, decisió o consulta.

Defensem l'establiment d'un compromís econòmic individual a mode d'aportació, que ha de ser de caràcter voluntari, i en cap cas pot significar un major nombre de drets de participació i decisió. I cal que l'organització generi ingressos propis per autofinçar-se, posant-se com objectiu que una part significativa del seu pressupost no depengui dels ingressos institucionals, fomentant una cultura d'autosuficiència econòmica com a part de la fortalesa del projecte.

En quant a la unitat de participació, les organitzacions locals han de ser la base de Catalunya en Comú, han de funcionar de manera assembleària (amb els òrgans locals que corresponguin pel dia a dia), han de tenir autonomia en aquelles decisions que són de la seva competència, i han de representar al conjunt del territori, no només les realitats metropolitanes.

Caldrà veure, a més, si calen estructures comarcals o intercomarcals estables, o altres mecanismes de coordinació supralocals.

Així mateix, moltes persones prefereixen vehicular la seva vinculació amb l'espai a través del seu àmbit d'activisme social, activitat professional, o qualsevol altre en el que troba que la seva aportació és més útil a l'organització. La pròpia EUiA ha tingut històricament debats contradictoris sobre si els sectors havien de ser una unitat afiliativa, o només un espai d'elaboració programàtica. En altres experiències organitzatives, els àmbits o eixos temàtics, sense ser un espai afiliatiu, han traspassat el marc d'un grup exclusivament de suport als grups institucionals o a l'elaboració programàtica, per esdevenir espais de reflexió, activisme, i proposta política. El que tenim clar que és que no es pot prescindir d'espais sectorials, ja que l'organització estrictament territorial no recull el conjunt de maneres de fer política existents, i sol limitar el seu radi d'acció a la dinàmica de la política institucional.

Relacionat amb el mode de vinculació al projecte, hi ha un debat obert sobre l'espai de la gent jove de Catalunya en Comú. Un cop Catalunya en Comú tingui estructura orgànica, s'hauria de fer el debat amb el propi jovent de l'espai, per si és més adient una organització juvenil pròpia dels comuns o un espai sectorial específic de gent jove. L'experiència a EUiA i Alternativa Jove ha estat diversa i canviant en diferents moments de l'organització, i algunes aportacions qualitatives en aquest sentit en podran fer els i les joves d'EUiA quan es materialitzi aquest debat.

2- UNS ESPAIS DE DELIBERACIÓ I DECISIÓ ÀGILS, PARTICIPATIUS I AMB CAPACITAT EFECTIVA PER ORIENTAR LA DIRECCIÓ POLÍTICA DE L'ESPAI

L'assemblea fundacional del 8 d'abril de 2017 va dotar Catalunya en Comú d'uns òrgans transitoris per poder començar a funcionar com subjecte polític, i encarar les tasques

de preparació de la fase organitzativa, així com poder donar resposta als processos electorals que es poguessin donar, sense que es pressuposés limitar-se a futur amb el mateix esquema organitzatiu. Per tant, ara cal definir quin tipus i nivells d'òrgans de direcció necessita Catalunya en Comú, com fer la seva elecció i constitució, quines decisions van més enllà dels òrgans i cal que tota la comunitat es pronunciï, i quina relació ha d'establir-se entre òrgans de direcció i grups institucionals.

Proposem que l'òrgan de màxima decisió sigui l'Assemblea Nacional, composta per totes les persones que pertanyin a l'espai polític censat, i que es reuniria per establir les grans línies estratègiques i per renovar els òrgans de direcció, si així s'estableix. Per tant, apostem per un esquema més obert que el de les organitzacions clàssiques, amb delegats i delegades.

Pels períodes entre assemblees, cal un òrgan ampli amb poders de decisió i deliberació suficients per desenvolupar els acords assemblearis, a l'estil de l'actual Coordinadora Nacional, amb una part fixa elegida en fases congressuals i una part a elegir per les assemblees de base territorials (i sectorials, si s'escau), donant veu directa a les organitzacions de base en la direcció nacional. A part d'assegurar sempre la paritat de gènere en la seva composició, caldria establir com s'elegeix i qui compona aquest òrgan. Sent l'Assemblea Nacional oberta a tot el cens, aquesta podria votar presencialment i en un únic acte la composició d'aquest òrgan, almenys la part que hauria de ser fixa durant tot el període entre assemblees. Una opció encara més oberta seria l'elecció per sufragi universal de tot el cens d'aquesta part fixa de la Coordinadora Nacional, tal i com es va fer per l'actual òrgan transitori.

Per les responsabilitats executives, es poden donar diversos models. El més clàssic en el format partidari seria que la Coordinadora Nacional fes l'elecció d'un coordinador/a, i a partir d'aquí, aquesta persona fes una proposta de Comissió Executiva, aprovada per la Coordinadora Nacional. Aquest model és més restringit i representatiu que altres, però permet canvis en les responsabilitats executives amb més facilitat. Un sistema més participatiu, però més presidencialista, seria escollir coordinador/a per sufragi universal de tot el cens, i que aquesta persona nomeni una Comissió Executiva a aprovar per l'Assemblea Nacional o per la Coordinadora Nacional (una variant a aquesta fórmula seria que el candidat/a es presenta amb un equip ja definit a aquestes primàries internes).

Independentment del mètode d'elecció, entre períodes assemblearis, l'òrgan executiu haurà de retre comptes i atendre les orientacions de l'òrgan representatiu més ampli. Si fos necessari un nucli de l'òrgan executiu més reduït, de gestió diària i preparació dels òrgans executius, s'haurien de definir estatutàriament les seves funcions i criteris de composició per prendre decisions efectives.

A més de les competències dels òrgans i nivells organitzatius, s'haurà de definir estatutàriament en quins casos es precisa decidir en referèndum o consultar a tot el cens. Apostem per l'obligatorietat d'aprovar els acords electorals, de govern, o qualsevol iniciativa d'especial transcendència política per referèndum o consulta del conjunt del cens de l'àmbit de decisió a que afecti la proposta.

Ha de quedar regulada normativament la coordinació de les tasques dels grups institucionals amb els òrgans de direcció, amb la finalitat en ambdues direccions d'assegurar el màxim flux d'informació sobre el que es fa a les institucions, acordar conjun-

tament les decisions més transcendents, i a la vegada respectar l'autonomia dels grups en les qüestions més del dia a dia institucional, sigui de caràcter representatiu, legislatiu o executiu.

3- RADICALITAT DEMOCRÀTICA, CAPACITAT DE SUMA I MÈTODES PEL MAJOR CONSENS EN L'ELABORACIÓ DE LES CANDIDATURES ELECTORALS

Com sabem per experiència, la qüestió de l'elecció de candidats i candidates, i la confecció del conjunt de les llistes electorals es sempre un tema delicat, perquè afecta a persones concretes, a companys i companyes que decideixen o volen tenir l'opció de representar electoralment a l'organització al seu Ajuntament o als parlaments, i per tant, es planteja el repte de com elaborar llistes electorals amb capacitat d'oferir a la societat una alternativa guanyadora, i al mateix temps, garantir la cohesió i expressió de la pluralitat interna.

En la nostra opinió, el mètode general d'elecció de càrrecs interns i llistes electorals ha de ser les primàries, sense que això sigui contradictori amb cercar el consens. Els sistemes de primàries han de garantir el lliure accés de tothom als procediments, la transparència del cens, la paritat de gènere en cremallera a les llistes, la màxima proporcionalitat i pluralitat, i al mateix temps, la major cohesió i competència de les llistes presentades, així com l'equilibri en la presència del conjunt del territori, i que el mètode escollit tingui un consens ampli i garanties suficients per que tothom reconegui el resultat.

Tenint aquest criteri general de l'elecció per primàries, cal tenir en compte altres qüestions per acabar de definir el mètode concret: que no és el mateix que hi hagi o no un candidat/a de consens per encapçalar la llista, i quedi per elegir la resta de la llista entre diverses opcions, individuals o per equips. No és el mateix elegir una llista municipal per governar una gran ciutat, que per irrompre per primera vegada en un Ajuntament d'un petit municipi. No és el mateix una llista al Parlament o al Congrés, de caràcter purament legislatiu, que a un Ajuntament on la mateixa gent ha de fer, apart de les tasques representatives, les tasques executives en cas d'entrar a governar, entre d'altres factors a valorar.

4- TRANSPARÈNCIA, ÈTICA I RETIMENT DE COMPTES

Atenent les exigències ciutadanes de major transparència en la política, les organitzacions polítiques estan obligades a aprofundir en els mètodes de control i en les bones pràctiques que regulin els principis d'actuació dels càrrecs públics i dirigents, el retiment de comptes periòdicament, la revocació dels càrrecs en cas d'incompliment de les seves obligacions, la duració dels seus mandats, les incompatibilitats per l'acumulació de càrrecs (tan interns com institucionals, qüestió a evitar al màxim), i les seves retribucions que, d'acord amb el bon ús dels recursos públics, han de ser ajustades a uns paràmetres que conjuguin dignitat i sobrietat tenint en compte la realitat salarial de la majoria de la població. La transparència i el bon govern no són només una obligació normativa o estatutària que ens imposem, han d'esdevenir una veritable manera de fer política quotidianament.

El retiment de comptes dels càrrecs públics i interns ha d'estar calendaritzat i reglamentat, ha de ser avaluable, transparent, ha de tenir lloc tant als òrgans de direcció

com a les organitzacions de base i la ciutadania, i ha de comportar la revocació dels càrrecs en cas d'incompliment clar dels seus compromisos.

EUiA va aprovar un Codi Ètic i una Carta Financera dels càrrecs públics i dels càrrecs interns en una Conferència Política l'any 2013, que va marcar unes orientacions clares en aquest sentit i que poden servir de referència per a Catalunya en Comú, com ja ho han estat per les confluències electorals recents.

Així mateix, calen uns principis financers clars que estableixin com és el finançament de l'activitat política de l'organització, quins recursos destina a les tasques partidàries, quins a les tasques institucionals i quins a potenciar el teixit social i les iniciatives solidàries.